

RIJEČ UREDNIŠTVA

POSljedICE OLUJNOG NEVREMENA NA ŠUME

Samo par sati, a na pojedinim lokacijama samo petnaestak minuta, bilo je dovoljno da vjetar olujne, gotovo orkanske snage, uništi trud više generacija hrvatskih šumara na potezu od slovenske granice do istočne Slavonije, gdje se nalaze ekonomski najvrijednije šume u lijepoj našoj, šume hrasta lužnjaka koje su najviše i stradale. Ljetni, devetnaesti dan mjeseca srpnja ove godine, ostat će upamćen kao i oni zimski dani 2014. godine kada se dogodio ledolomom i 2017. godine kada je vjetroizvalama pričinjena znatna šteta na goranskim šumama. Najveća izmjerena brzina vjetra u području Županje bila je 180 km/h. Povijesno do sada najjača brzina vjetra bila je 260 km/h, koju je imao tornado 1892. godine u okolici Novske, kada su također stradale šume u količini od 150 tisuća stabala hrasta i bukve. Očevici ovogodišnjeg nevremena bili su zapanjeni snagom prirode, a posljedice odaju dojam kataklizme kao nakon udara atomske bombe. Stoljetne šume hrastova lužnjaka i kitnjaka te bukve, u nekoliko minuta pretvorene su u triješće, poveljane su poput čunjeva. Iako je u tom nevremenu bilo ljudskih žrtava, splotom sretnih okolnosti (grmljavinsko nevrijeme dogodilo se popodne nakon radnog vremena pa nije bilo radnika u šumi) one se nisu dogodile u šumskim područjima. Veću opasnost predstavljala su stabla u drvo-redima i parkovima naselja. Sve češće ekstremne vremenske nepogode ostavljaju negativan trag na šumsko bogatstvo Republike Hrvatske, ali i ostatak Europe. Bez obzira na vidljiv učinak vremenskih pojava na cjelokupni život, još uvijek postoje skeptici koji ne vjeruju koliki utjecaj čovjek ima na klimatske promjene. Već više od pola stoljeća čovječanstvo donosi rezolucije kojima nastoji umanjiti negativan utjecaj razvoja moderne civilizacije, ponajprije na povećanje ugljika u atmosferi i porasta temperature. Nažalost, oni koji najviše negativno doprinose tomu, a to su na prvom mjestu najbogatije zemlje svijeta, još uvijek se ne žele odreći komfora i trke za profitom na štetu cijele planete Zemlje.

Prve procjene šumskih šteta na državnim šumama u Hrvatskoj bile su preko milijun metara kubnih, a nakon naknadnih obilazaka terena porasle su i na milijun i pol metara kubnih. Financijske štete za sada procijenjene su na

100 milijuna eura. Za privatne šume do sada nisu iskazane procijenjene štete, ali vjerojatno ni one nisu male. Točniji podaci o štetama znat će se tek kad se uspije dospjeti do svih stradalih dijelova i nakon obavljenih zračnih snimanja šumskih predjela. U prvi tren bilo je važno očistiti javne prometnice, što se bez pomoći šumarske operative ne bi moglo obaviti. Tu se državna tvrtka Hrvatske šume d.o.o. opet pokazala spremnom i sposobnom pomoći zajednici na uspostavljanju što sigurnijeg prometa u šumskim kompleksima. Predstoji mukotrpan posao na raščišćavanju šumskih prometnica, a najviše i višegodišnji rad na saniranju šteta i obnovi šumskih sastojina. Najviše su stradale starije sastojine, posebno one u kojima je započela oplodna sječa ili su sastojine bile pred obnovom. S ovom nepogodom značajno su poremećeni redovni šumskogospodarski radovi, a hrastovi šumski ekosustavi su dodatno narušeni nakon višegodišnjih sušnih razdoblja i negativnog djelovanja hrastove mrežaste stjenice, pri čemu su zabrinjavajući dugogodišnji izostanci uroda žira. Uпитno je kakve će biti mogućnosti obnove uslijed niza negativnih čimbenika, koji ponajprije opterećuju nizinske ekosustave. Zbog velike štete na drvojoj masi značajno će biti umanjena financijska vrijednost prodanih proizvoda, koji će većinom završiti kao prostorno i energetsko drvo. Smanjeni prihodi i povećani troškovi zahtijevaju financijsku podršku države, kao što je u sličnim situacijama reagirala Savezna Republika Njemačka. Pripadnost Hrvatske Europskoj Uniji također bi trebao biti pozitivan i važan čimbenik nakon ove stoljetne vremenske nepogode u saniranju šteta na ustavom zaštićenom šumskom resursu, čija se pozitivna uloga u ublažavanju klimatskih promjena sve više povećava. Za očekivati je svekoliku pomoć od resornog ministarstva kako u financiranju sanacije, tako i u pojednostavljenju zakonske regulative u ovakvim situacijama. Isto tako potrebna je i pozitivna medijska podrška i šire praćenje nezapamćenih šteta na šumama. Nakon ove nepogode vjerojatno će se mijenjati i odnos javnosti prema urbanom šumarstvu i negativni stavovi prema uklanjanju opasnih i potencijalno opasnih stabala iz drvo-reda i parkova.

Uredništvo